

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับ
บทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในด้านความมีวินัยใน
ตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของครูสังคมศึกษาและความมีวินัยในตนเอง แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ชุด คือ

ชุดที่ ๑ สำหรับครูสังคมศึกษา

ชุดที่ ๒ สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ชุดที่ ๑ สำหรับครูสังคมศึกษา แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานการณ์ของครูสังคมศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check - List) ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิ ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนและจำนวนชั่วโมงที่ทำงานในโรงเรียนต่อหนึ่งสัปดาห์ จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนออกเป็น ๕ ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งลำดับค่าคะแนนดังนี้

มากที่สุด	ค่าคะแนนเท่ากับ	๕
มาก	ค่าคะแนนเท่ากับ	๔
ปานกลาง	ค่าคะแนนเท่ากับ	๓
น้อย	ค่าคะแนนเท่ากับ	๒
น้อยที่สุด	ค่าคะแนนเท่ากับ	๑

โดยแบ่งออกเป็น ๒ ด้าน คือ ด้านที่ ๑ เกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง ซึ่งประกอบด้วยบทบาทในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้เป็นผู้มีลักษณะของผู้มีวินัยในตนเอง ดังต่อไปนี้ คือ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเป็นผู้มีเหตุผล ความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม ความอดทนมานะพยายาม ความกล้าหาญ ความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การรู้จักสถานที่และโอกาสการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเคารพและยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม และการให้ความร่วมมือกับส่วนรวม รวมทั้งสิ้น ๓๑ ข้อ

ด้านที่ ๒ เกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาด้านนอกเหนือการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้คือ ด้านกิจกรรมด้านการให้ความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ด้านบุคลิกภาพและการวางตัวของครู และด้านการให้คำปรึกษาหารือชี้แนะแนวทาง จำนวน ๒๐ ข้อ

^๑ John W. Best, Research in Education, p.175.

ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของครูสังคมศึกษา ในบทบาทของตนในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง จำนวน ๒ ข้อ เป็นแบบปลายเปิด (Open - ended)

ชุดที่ ๒ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ได้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนที่ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจคำตอบ (Check-List) ในด้านเพศ อายุ วุฒิ ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน รวมจำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ ๒ เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง มีสาระและรูปแบบเดียวกับชุดที่ ๑

ตอนที่ ๓ เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนต่อบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง จำนวน ๒ ข้อ เป็นแบบปลายเปิด (Open - ended)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาปรับปรุงดังนี้

๑. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ ท่าน (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ก.) ตรวจสอบพิจารณาความครอบคลุมของเนื้อหา บทบาทของครูสังคมศึกษาและความมีวินัยในตนเอง ภาษาที่ใช้และการจัดรูปแบบของแบบสอบถาม เพื่อหาความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

๒. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขใหม่ตามความคิดเห็นและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิตั้งแต่ ๓ ท่านขึ้นไป มีความเห็นตรงกันว่าใช้ได้ ผู้วิจัยก็พอใจ ข้อความ

ไคที่ผู้ทรงคุณวุฒิตั้งแต่ ๓ ท่านขึ้นไป มีความเห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยก็นำมาแก้ไข โดยผ่านการแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและข้อความไคที่ผู้ทรงคุณวุฒิท่านใดท่านหนึ่งเห็นว่าควรแก้ไข ผู้วิจัยก็นำมาพิจารณาและปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

๓. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - Out) กับครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรจริงกับครูสังคมศึกษาจำนวน ๒๐ คน และผู้บริหารโรงเรียนจำนวน ๒๐ คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อความที่เข้าใจยากหรือตีความไคหลายนัยและภาษาที่ไม่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี ๒ กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูสังคมศึกษาทั้งในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา ๑ สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวก (Stratified Random Sampling) จาก ๕ จังหวัด จังหวัดละ ๘ โรงเรียน หลังจากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โรงเรียนละ ๕ คน รวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๐๐ คน

๒. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา ๑ โดยใช้โรงเรียนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างในข้อ ๑ โรงเรียน โรงเรียนละ ๕ คน คือ ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

๑ ประคอง กรรมสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู, พิมพ์ครั้งที่ ๕ (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๒๐), หน้า ๘๑.

หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายปกครอง หัวหน้าฝ่ายแนะแนวและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา จำนวน ๒๐๐ คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยนำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังผู้อำนวยการจังหวัดแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา ๑ รวม ๕ จังหวัด คือ จังหวัด นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสาครและนครปฐม จากนั้นได้เดินทางไปติดต่อกับผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่แต่ละโรงเรียน ซึ่งได้ผลดังนี้

๑. ส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคมศึกษาจำนวน ๒๕๐ คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา ๒๐๐ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๓๓
๒. ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียน ๒๐๐ คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา ๑๘๗ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๕

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อนำไปใช้ในการแปลผลข้อมูล โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบจากแบบสอบถาม
๒. ตรวจสอบให้คะแนน แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า
๓. รวบรวมข้อเสนอนแนะซึ่งเป็นตอนที่ ๓ ในแบบสอบถามตามความดี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทางสถิติ คือ

๑. หากำร้อยละเพื่อใช้ในการศึกษาสถานภาพของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนจากจำนวนทั้งหมด ๓๘๗ คน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) IBM 730

๒. การหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าที (t - Test) ของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยใช้สูตรดังนี้

๒.๑ การหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X})

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} = ค่าเฉลี่ยหรือมัชฌิมเลขคณิต

N = จำนวนคำตอบทั้งหมด

f = จำนวนความถี่

X = คำนวณน้ำหนักของคำตอบเป็น ๕, ๔, ๓, ๒, ๑

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละระดับคูณกับความถี่

การแปลความของค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้คือ เกณฑ์ ดังนี้

๔.๕๖ - ๕.๐๐ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

๓.๕๖ - ๔.๕๕ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

๒.๕๖ - ๓.๕๕ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

๑.๕๖ - ๒.๕๕ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

๑.๐๐ - ๑.๕๕ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๒.๒ การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$s_x = \sqrt{\frac{x^2 - ((\sum x)^2/n)}{n - 1}}$$

s_x = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum x^2$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n = จำนวนกลุ่มประชากร

๒.๓ การเปรียบเทียบโดยการหาค่า t

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{(n-1) s_1^2 + (n+1) s_2^2}{n + n - 2} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

\bar{x}_1 = มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ ๑

\bar{x}_2 = มัชฌิมเลขคณิตของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ ๒

n_1 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ ๑

n_2 = จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ ๒

s_1^2 = ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ ๑

s_2^2 = ความแปรปรวนของคะแนนในกลุ่มตัวอย่างที่ ๒

นำข้อมูลที่ได้ออกจากการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์มาแปลผล สรุปและอภิปรายผลตามลำดับ

นำข้อมูลจากข้อเสนอแนะมาเสนอโดยความเรียงตามลำดับความถี่

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Gene V. Glass and Julian C. Stanley, Statistical Method in Education and Psychology, (prentice - Hall, Inc., Englewood Cliff, New Jersey, 1970), p.295.